ОГО.ua

Газета виходить з 1992 року

4820111340019

■ прогноз погоди

sinoptik.ua

Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя	Понеділок
17 листопада	18 листопада	19 листопада	20 листопада	21 листопада
мін. -2° макс. +1°	мін. -5° макс. -3°	мін. -6° макс. -3°	мін. -9° макс. -4°	мін. -4° макс. -1°

№37 (1874) **17 листопада 2022 року**

День виходу – четвер

Рівне під обстрілом рашистів

15 листопада російські терористи завдали ракетний удар по Рівному. Влучання було по об'єкту критичної інфраструктури. Через це частина міста наразі знеструмлена.

Окрім цього, були проблеми з мобільним зв'язком.

На місці прильоту працювали необхідні служби, які виконували задачі над ліквідацією наслідків.

Через ракетний удар по об'єкту енергетичної інфраструктури у Рівному 15 листопада без електрики залишились понад 90 тисяч абонентів. Крім того, перебої з живленням вплинули і на мобільний зв'язок, повідомив у вечірньому відеозверненні начальник ОВА Віталій Коваль.

За його даними, це був 15-й ракетний удар по Рівненщині від початку повномасштабного вторгнення військ рф в Україну.

"Постраждали дев'ять приватних осель та один багатоквартирний будинок. Вже працюємо над подоланням наслідків, енергетики, комунальні служби всі працюють. 92 604 абоненти поки залишаються без енергоживлення, але щогодини будемо підключати більше абонентів", – зазначив він у інформації станом на 20:30.

Також ракетний удар вплинув і на частину станцій передавання сигналу мобільного зв'язку та інтернету. Йдеться про близько 10% від 900 станцій, які є в області. Сигнал відновлюють, зазначив Коваль.

"Набираємось терпіння. Розуміємо, що саме на хаос сподівається ворог. Але у нього немає шансів", – сказав у зверненні начальник військової адміністрації.

Вранці 16 листопада електрика частково була відновлена. Але в області та обласному центрі розпочалися відключення електроенергії.

Черговий ракетний обстріл критичної інфраструктури розпочато розслідування

За процесуального керівництва Рівненської обласної прокуратури розпочато досудове розслідування у двох кримінальних провадженнях за фактами порушення законів та звичаїв війни (ч. 1 ст. 438 КК України).

За даними слідства, 15 листопада 2022 року збройні сили рф, нехтуючи нормами міжнародного права, обстріляли крилатими ракетами об'єкти енергетичної інфраструктури Рівненщини.

Загиблих та поранених внаслідок ракетного удару немає.

На місці події працюють прокурори, слідчі та експерти, які збирають докази та фіксують черговий злочин рф.

Досудове розслідування здійснює Управління СБУ в Рівненській області.

Ракетою по Польщі: що відомо про інцидент

Війна, що веде росія проти України, вперше перейшла кордони ЄС.

15 листопада стало відомо про вибухи на зерносушарках у польському селі Пшеводув біля українського кордону. При цьому час вибухів – 15:40 за Варшавою – збігся з масштабною ракетною атакою рф по Україні.

Вже відомо, що вибухи, які забрали життя двох осіб, були викликані падінням однієї чи двох ракет. Через це Польща вже оголосила, що задіює статтю 4 Північноатлантичного договору, яка передбачає скликання консультацій у разі загрози.

Разом із тим і Польща, і її союзники по Альянсу досі не дали остаточної оцінки цим подіям. Не виключено, що до вибуху причетна українська ППО – останню версію вже активно поширює рф.

Якими можуть бути наслідки вибуху у Пшеводуві та чи є підстави говорити про провину України? Спробуємо розібратися.

ЧИЯ РАКЕТА?

"Ми знаємо, що російська ракетна атака тривала цілий день, але наразі у нас немає переконливих доказів того, хто випустив цю ракету. Тривають слідчі дії", – заявив пізно ввечері 15 листопада президент Польщі Анджей Дуда.

Він додав, що вже мав розмову з українським президентом Володимиром Зеленським, і той запевнив, що ракету запустили росіяни.

Довкола інциденту поки більше питань, аніж відповідей.

Відразу після вибухів ЗМІ, посилаючись на місцевих мешканців, заявили про удар двома ракетами. Згодом були оприлюднені фото уламків, у яких частина експертів впізнала залишки від ракети С-300, які стоять на озброєнні як росії, так і України.

Майже одразу місце вибуху було оточено поліцією, що унеможливило нові витоки інформації. Наразі відомо, що внаслідок вибухів загинуло двоє осіб: фермер та співробітник хлібозаготівлі 60 та 50 років.

Набагато важливіше те, що згодом польські офіційні особи стали говорити про одну ракету. При цьому максимально уникаючи конкретики.

У заяві МЗС Польщі про виклик посла рф вказується, що "у Пшеводуві впала ракета російського виробництва" (у МЗС окремо підкреслили, що розмова з російським послом пройшла "без рукостискання").

Згодом інформацію про російське походження ракети повторив президент Анджей Дуда, заявивши, що "швидше за все, це була ракета російського виробництва".

Ще обережнішими були заяви польського прем'єр-міністра Матеуша Моравецького – він говорив лише про "вибух, який забрав життя двох людей".

Спочатку агентство Associated Press із посиланням на трьох американських посадовців повідомило, що ракета, яка впала на території Польщі, могла бути випущена протиповітряною обороною України.

А згодом на таку можливість натякнув і президент США Джо Байден. Під час перебування на саміті G-20 на Балі він скликав зустріч кількох лідерів, де поставив під сумнів, що по Польщі вдарила саме російська ракета. "Є попередня інформація, яка заперечує це. Я не хочу цього стверджувати, поки ми повністю не розслідуємо це, але малоймовірно, судячи з траєкторії, що вона була випущена з росії, але ми побачимо", – заявив він.

Дійсно, якщо це була ракета С-300, то її максимальна дальність польоту – 200 км – не дозволяє припускати завдання удару ані з території рф, ані з окупованих українських територій.

Щоправда, це залишає можливість удару з території Білорусі, проте в оприлюднених раніше місцях запуску 15 листопада російських ракет по Україні Білорусь не згадувалася.

Варто зазначити, що не всі експерти ідентифікують ракету як С-300. Письменник та колишній "морський котик" Чак Пфаррер схиляється до того, що йдеться про російську ракету Х-101 класу "повітря-земля". Аналогічний висновок після спілкування з двома військовими експертами оприлюднив кореспондент Polsat News Матеуш Ляховський.

В такому випадку російська ракета або самостійно ухилилася від маршруту (не виключено, що її ціллю був розташований неподалік, але з українського боку Добротівська ТЕС), або зробити це через враження українського ППО.

Хай там як, а наразі українські офіційні особи виключають можливий удар ППО.

"росія нині просуває конспірологічну теорію про те, що на території Польщі нібито впала ракета української протиповітряної оборони. Це неправда. Не треба підігрувати російській пропаганді чи поширювати її меседжі. Цей урок слід було засвоїти давно, ще після збиття МН17", – пише у Twitter глава українського МЗС Дмитро Кулеба.

Інцидент із ракетою не є нападом на Польщу – Дуда

Президент Польщі Анджей Дуда заявив, що вибухи у вівторок ввечері на сході Польщі були нещасним випадком, і Варшава не вважає інцидент з ракетою нападом на країну.

Про це Дуда заявив на брифінгу у середу, повідомляє "Європейська правда" з посиланням на TVN24.

"Це не був напад на Польщу, ми не маємо доказів того, що ракету запустила росія", – сказав президент Анджей Дуда, говорячи про вибухи, що призвели до загибелі двох людей.

Він додав, що на Польщу впала ракета типу С-300 і, ймовірно, це була ракета, яку "використовували українські сили", які вчора відбивали ракетні атаки росії.

За словами Дуди, попередній огляд місця події показує, що це був результат падіння ракети, можливо, разом із вибухом палива, яке залишилося.

Президент Польщі наголосив, що у цій трагедії винна росія.

Зібрані докази, а також американські дані показують, що це був нещасний випадок, додав прем'єр-міністр Матеуш Моравецький.

ХТО МОЖЕ ДИСТАНЦІЙНО ОФОРМИТИ ПЕНСІЮ ПІД ЧАС ВІЙНИ

В українців під час війни є можливість оформити пенсію дистанційно та автоматично почати отримувати її на свій рахунок. Розповідаємо, кому доступна послуга, як це зробити та які потрібні документи.

В Українське законодавство внесені зміни, які дозволяють подати заявку та оформити пенсію автоматично, не відвідуючи органи Пенсійного фонду України. Після цього нарахування пенсії починається автоматично після досягнення особи пенсійного віку. Це можливо після прийняття Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі", який врегулював у різних актах можливість та порядок подачі документів для автоматичного нарахування пенсії.

З початком повномасштабної війни в Україні питання дистанційного обслуговування громадян набуло ще більшої актуальності. Для отримання послуг дистанційно необхідно авторизуватись в Особистому кабінеті на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України.

Проте, це можливо лише, якщо в Реєстрі застрахованих осіб є інформація про ваш страховий стаж до 2004 року включно.

Реєстрація пенсії автоматично можливо, якщо працівник або роботодавець перевели трудову книжку в електронну форму.

ДИСТАНЦІЙНЕ ОФОРМЛЕННЯ ПЕНСІЇ

Якщо ви не пенсіонер, ваші дії для автоматичного нарахування пенсії:

- авторизуйтесь на вебпорталі Фонду за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП);
- заповніть анкету-заяву:
- інформацію про себе;
- дані щодо обраного способу виплати призначеної пенсії та отримання пенсійного посвідчення;
- прикріпіть скановані копії документів: обов'язкові та ті, які можуть надати право на підвищену пенсію;
- підпишіть анкету-заяву КЕП;
- надішліть анкету-заяву до органу Фонду.

Надану інформацію буде завчасно перевірено, та при досягненні пенсійного віку ви отримає СМС-повідомлення або повідомлення в особистому кабінеті інформацію.

УРЯД ЗМІНИВ УМОВИ НАДАННЯ ГРАНТІВ У РАМКАХ ПРОГРАМ ЄРОБОТА

Уряд вніс зміни до програм грантової підтримки єРобота. Про це повідомляє пресслужба Міністерства економіки.

"В ході реалізації програми надання грантів були виявлені деякі невідповідності умов самої програми та реальних потреб бізнесу. Тому для подальшого здійснення господарської діяльності, забезпечення покриття підприємцями усіх необхідних витрат в умовах воєнного стану виникла потреба додаткової конкретизації механізмів підтримки малого та середнього бізнесу та створення нових робочих місць", – заявила Перший віцепрем'єр-міністр – міністр економіки України Юлія Свириденко.

Ухваленою постановою пропонується внести зміни до програм грантової підтримки (мікрогранти на власну справу, гранти на розвиток садів та теплиць), які спрямовані на:

1) перенесення дати початку шестимісячного строку, протягом якого мають бути створені робочі місця та відбутись працевлаштування на них осіб:

- було: з дня укладання договору мікрогранту;
- пропонується: з дня зарахування коштів на рахунок отримувача;

2) надання можливості подання сканованих копій проектів висадки насаджень та проектів будівництва модульних теплиць, що обов'язково додаються до заяв на отримання відповідних грантів;

3) встановлення максимального розміру гранту на будівництво модульних теплиць залежно від площі модульної теплиці, а саме:

- 0,4 га – 0,6 га – 2,0 млн гривень;
- 0,8 га – 1,2 га – 3,5 млн гривень;
- 1,6 га – 2,4 га – 7,0 млн гривень;

4) уточнення кількості створюваних нових робочих місць за підсумками проекту будівництва модульної теплиці:

- було: створити щонайменше 40 нових робочих місць;
- пропонується: не менше 14 нових робочих місць на 1 гектар модульних теплиць.

Розширено перелік осіб, які можуть отримати статус учасника бойових дій

В Україні розширили перелік осіб, які можуть отримати статус учасника бойових дій.

Про це повідомляє пресслужба Міністерства юстиції.

Зокрема, змінами до Постанови КМУ № 413 врегульовуються порядок та процедура надання статусу УБД українським громадянам, які стали на захист України від початку повномасштабного вторгнення рф, з 24 лютого 2022 року.

Так, умовою надання статусу УБД для військовослужбовців є виконання ними особисто, або у складі військової частини (установи, закладу) бойових завдань.

При цьому не встановлюються вимоги щодо кількості днів перебування в районах проведення бойових дій.

Підтвердженням виконання бойових завдань військовослужбовцем є витяги/копії з (за наявності хоча б одного з таких документів):

- бойових донесень;
- журналів бойових дій (оперативних завдань, ведення оперативної обстановки);
- вахтових журналів;
- польотних листів;
- матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень, контузій, каліцтв.

Для отримання статусу УБД командири військових частин звертаються до комісії, утвореної державним органом, у підпорядкуванні якого перебуває військова частина або військовослужбовці самостійно звертаються через територіальні центри комплектування та соціальної підтримки.

ПФУ ЗМОЖЕ ВІДСТЕЖУВАТИ РУХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ВИЇХАЛИ ЗА КОРДОН

Пенсійний фонд розмістив на своєму сайті законопроєкт "Про внесення зміни до статті 19 Закону України "Про Державну прикордонну службу України".

Його розроблено з метою врегулювання питання стосовно надання доступу Пенсійному фонду України до інтегрованої міжвідомчої інформаційно-комунікаційної системи щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон.

Проєктом акта пропонується внести до ст. 19 Закону України "Про Державну прикордонну службу України" зміну, передбачивши, що на Державну прикордонну службу України відповідно до визначених законом завдань покладаються обов'язки щодо надання Пенсійному фонду України для реалізації його повноважень у сфері загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування у порядку та обсягах, визначених Пенсійним фондом України разом з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, відомостей стосовно реципієнтів, які перетинали державний кордон України або в'їжджали / виїжджали на тимчасово окуповану територію України через контрольні пункти в'їзду / виїзду.

УКРАЇНЦЯМ ВИПЛАТЯТЬ ДОПОМОГУ У ШЕСТИ МІСТАХ ПОЛЬЩІ

Німецька організація Diakonie Katastrophenhilfe поновила прийом заявок на допомогу українцям. Отримати гроші можна, якщо ви не брали участі в інших програмах. Про це йдеться на сайті організації Diakonie Katastrophenhilfe.

Українці в Польщі можуть отримати:

700 злотих (близько 5 800 гривень);

та по 600 злотих (4 900 грн) на кожного члена своєї родини.

Щоб претендувати на допомогу, потрібно виїхати з України після 24 лютого, не отримувати грошей від інших організацій та не мати доходу.

Отримати допомогу можна у шести містах, для цього варто написати СМС зі своїми контактними даними на один з номерів, залежно від місця проживання:

Згєж: +48 691 356 977;
Ґданськ: +48 794 324 029;
Бєльсько-Бяла: +48 731 776 735;
Битом: +48 884 720 619;
Вроцлав: +48 665 251 473;
Оструда: +48 662 103 272.

У СМС-повідомленні варто вказати ім'я, польський номер телефону, кількість членів родини та наявність у сім'ї людей з інвалідністю. Заявку розглянуть, і якщо людина відповідає всі критеріям, вона отримає повідомлення з датою та адресою для зустрічі з представниками організації.

З'ЯВИВСЯ НОВИЙ ПРОГНОЗ, ЯКИМ БУДЕ КУРС ДОЛАРА НАЙБЛИЖЧИМИ ДНЯМИ

Найближчими днями до кінця поточного тижня (20 листопада) готівковий курс долара в Україні коливатиметься у коридорі 40,1-41,1 грн/дол.

"Додатковий тиск на гривню чинитиме поступове збільшення виплат банками валютних вкладів, які вже більш активно відкривали українці в другій половині серпня з метою купівлі іноземної валюти за курсом МВРУ. Це потребуватиме додаткових обсягів готівкової валюти", – спрогнозувала директор департаменту казначейських операцій "Юнекс Банку" Ганна Золотько.

Зазначається, що все більше українців будуть забирати свої доларові вкладення за депозитами.

Як додала експерт, стримувати зростання курсу будуть існуючі механізми купівлі валюти за пільговим курсом.

"Чим більше буде різниця між фіксованим і курсом готівкового ринку, тим сильніше буде цей вплив", – заявила Золотько.

ЯКІ ТОВАРИ ПОДОРОЖЧАЮТЬ НАЙБЛИЖЧИМ ЧАСОМ

У найближчі два місяці в Україні подорожчають продукти, виробництво та зберігання яких потребують великих затрат електроенергії.

Як розказав у коментарі 24 каналу заступник голови у Всеукраїнська Аграрна Рада Денис Марчук, у першу чергу зростуть ціни на м'ясні та молочні продукти, а також кондитерські вироби.

Також, за його словами, подорожчає аграрна продукція, яка взимку потребуватиме додаткових витрат на зберігання.

"Через відключення електроенергії підприємства або призупиняють виробництво, через що обсяг продукції скорочується, або самостійно генерують електроенергію. Використання генераторів на паливі обходиться приблизно в 5 разів дорожче. Тому ми будемо спостерігати подорожчання ряду продуктів на 10-15% залежно від категорії", – говорить експерт.

Водночас ціна на гречку в Україні навпаки зменшиться. Ця динаміка триває з вересня і продовжиться через те, що новий врожай ще цілком не був поставлений до магазинів через погану погоду, говорять експерти. Найближчим часом завдяки збільшенню пропозиції гречка буде коштувати близько 60-55 гривень.

Що стосується можливого дефіциту окремих продуктів в Україні, то за прогнозами спеціалістів, наразі немає підстав говорити про можливу нестачу якихось товарів, але багато залежатиме від поведінки російських окупантів на фронті та стабільності подачі електроенергії.

У ДПСУ спростували інформацію про призупинення перетину кордону з Польщею

15 листопада окремі ЗМІ повідомляли, що українська сторона тимчасово закрила пункти перетину на кордоні з Польщею. Однак українська сторона не призупиняла роботу пунктів перетину на кордоні з Польщею. Ускладнення роботи ППр було пов'язане з перебоями в електропостачанні.

Про це УНН повідомив речник Державної прикордонної служби Андрій Демченко.

На запитання чи українська сторона призупинила перетин кордону з Польщею, Демченко відповів: "Не призупиняла. Ускладнення роботи ППр було пов'язане з перебоями в електропостачанні".

Так, Державна митна служба України повідомляла, що через перебої з електропостачанням, спричинені масованими ракетними обстрілами території України, з 20:00 15 листопада 2022 року можливі перебої в роботі інформаційних ресурсів Держмитслужби. Ведуться відновлювальні роботи.

Окрім того, західне регіональне управління Держприкордонслужби України-Західний кордон зазначило, що станом на 07:00 у всіх пунктах пропуску, які функціонують на кордонах з країнами ЄС та Молдовою (в межах Чернівецької області) пропуск легкових автівок та автобусів здійснюється у штатному режимі.

На Рівненщину йде похолодання зі снігом

До кінця тижня температура повітря на Рівненщині знижуватиметься. Вже у четвер, 17 листопада, синоптики прогнозують мокрий сніг, на дорогах ожеледицю (І рівень небезпечності, жовтий). Температура впродовж доби – від 4°морозу до 1° тепла.

18 листопада також прогнозують невеликий сніг і ожеледицю. Температура вночі 2-7° морозу, вдень 0-5° морозу.

Температура опускатиметься і надалі. Вже 19 листопада вночі до 4-9° морозу, вдень 0-5° морозу. Така ж погода протримається 20-21 листопада.

У РІВНОМУ НЕ БУДУТЬ ВСТАНОВЛЮВАТИ ГОЛОВНУ ЯЛИНКУ МІСТА

Про це повідомив міський голова Рівного Олександр Третяк. Він розповів, що за результатами опитування мешканців громади – більшість вважає, що нині не час для святкувань та встановлення новорічних інсталяцій.

– Рівняни, цього року спільно з вами ми прийняли рішення про те, що нині не час встановлювати ялинку в центрі міста. Після нашої перемоги у нас буде маса приводів для святкувань. Нині ж, в солідарність з іншими містами України, економимо електроенергію та наближаємо перемогу, – зауважив Олександр Третяк. – Єдине святкування, яке плануємо цього року – різдвяне свято для дітей військових та полеглих Героїв.

Зауважимо, що ідею Рівного – проведення опитування думки мешканців громади щодо встановлення новорічного дерева, перейняли й інші міста. Так, у Тернополі вже запустили опитування серед тернополян. Подібне опитування вже стартувало і у Дніпрі.

До цього мер Івано-Франківська повідомляв, що у місті зроблять лиш новорічну ялинку з дитячих малюнків. У Чернівцях мерія ухвалила рішення не встановлювати ялинку з огляду на те, що вона була з 3D-гірляндами, які вимагають витрат електроенергії.

ПОЛОГОВИЙ БУДИНОК РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАПРОШУЄ НА ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

Це можливість пройти шлях від акушерського приймального відділення, побачити на власні очі пологові зали, ознайомитися з умовами перебування в післяпологових палатах .

Майбутні батьки дізнаються про психологічні та емоційні аспекти в період вагітності та під час пологів.

Корисною буде інформація :

- коли їхати в пологовий будинок,
- партнерські пологи, роль партнера,
- що брати із собою в пологовий будинок.

День відкритих дверей відбудеться 19 листопада (субота) о 10:00 за адресою м. Рівне, вул. Медична, 7, центральний вхід.

Інформація за телефонами: 0673007172, 0507007172

ПІРОТЕХНІКИ ДСНС З РІВНЕНЩИНИ ПРОДОВЖУЮТЬ РОЗМІНОВУВАТИ ХЕРСОНЩИНУ

Рятувальники зведеного загону ДСНС Рівненщини спільно із колегами з Львівщини та Хмельниччини проводять відновлювальні роботи та розмінування на деокупованій території Херсонщини.

Крім того, до районів, де велися бойові дії, направлено окремо сформовані піротехнічні розрахунки з Рівненщини, Дніпропетровщини, Запоріжжя, Херсонщини, Миколаївщини, Кіровоградщини, Черкащини, Хмельниччини, Житомирщини, Одещини, Луганщини, Вінниці, Міжрегіонального центру швидкого реагування ДСНС України та 3 спеціального центру швидкого реагування ДСНС України.

Як зазначив перший заступник голови Рівненської ОДА Сергій Подолін, рівненські сапери працюють над очищенням країни після окупаційних військ не вперше.

"Починаючи з вересня, 4 загони рівненських рятувальників обстежили більше 950 га звільненої території Київщини. Виявили та знищили 6 174 вибухонебезпечних "сюрпризів". За перших два виїзди на Донеччину наші піротехніки обстежили 72 га деокупованої території, де виявили та знищили понад 900 боєприпасів. Наразі в цьому регіоні робота продовжується", – прокоментував Сергій Подолін.

Голова ДСНС України Сергій Крук подякував загонам за невтомну роботу. І зазначив, що необхідно надалі працювати для повноцінного відновлення роботи підрозділів деокупованої території.

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ СФОРМУВАЛА ПОНАД 7 ТИСЯЧ АПТЕЧОК

Від початку повномасштабної війни у Рівненській обласній клінічній лікарні імені Юрія Семенюка утворився медичний гуманітарний штаб. Тут команда фармацевтів обліковує, сортує та комплектує медпрепарати, які везуть волонтери Рівненщини. Зокрема, сформовано понад 7 тисяч бойових аптечок. Більшість вже відправили для наших захисників на передову. Про це повідомив перший заступник голови ОДА Сергій Подолін.

За словами медиків, у цих аптечках все необхідне: турнікет, гемостатичні засоби, ножиці для розрізання одягу, термоковдра, щиток для захисту ока, маркер для позначення часу накладання джгуту та картка пораненого. Також пігулки трьох груп: антибіотик, жарознижувальне та знеболювальне.

Крім того, волонтерами гуманітарного штабу організовано благодійний велопробіг, на якому зібрали понад 100 тисяч гривень.

"За ці кошти працівники лікарні закупили 87 сучасних турнікетів CAT G7. Адже це один з найкращих засобів для зупинки життєзагрозливих кровотеч кінцівок. Приємно, що у нас в області невтомно працює також і медичний фронт", – прокоментував Сергій Подолін.

ЯК СПЛАНУВАТИ ВІЗИТ ДО СЕРВІСНОГО ЦЕНТРУ МВС

Сервісні центри МВС надають доступні та зручні послуги й дбають про комфорт клієнтів, створюючи всі умови, аби з легкістю громадяни могли планувати свій час. Попередній запис на отримання послуг дозволяє не лише сформувати чіткий графік, але й забезпечити максимальну організованість при отриманні якісного державного сервісу. Талон попереднього запису можна отримати онлайн завдяки функціоналу е-запис або безпосередньо у сервісному центрі МВС.

Як працює функціонал е-запис на сайті Головного сервісного центру МВС?

Система дає можливість запису заздалегідь упродовж 14 днів. Вільні талони у систему потрапляють щодоби рандомно.

У кожного є можливість перевірити наявність талонів, як у найближчому до себе сервісному центрі МВС, так і в будь-якому центрі по всій території України. Система відображає вільні талони для запису онлайн і вільні талони в терміналі безпосередньо в приміщенні сервісного центру МВС.

Для уникнення зловживань із талонами попереднього запису було введено обмеження на кількість талонів, які можливо оформити. Протягом одного місяця одна людина може отримати 4 талони попереднього запису. Плануйте свої візити відповідально.

Юридичні особи мають можливість сформувати до чотирьох талонів на один вид послуг за день.

Як взяти талон е-запису онлайн?

Зайти на сайт Головного сервісного центру МВС, обрати в меню е-запис. Для початку треба авторизуватися. Це можна зробити за допомогою електронного підпису, BankID або Дія.Підпису.

Важливо, талон е-запису є індивідуальним, тому передавати його стороннім особам заборонено. Авторизація убезпечує від недобросовісних користувачів і від зловживань із талонами.

За добу до зазначеного в талоні часу на електронну пошту прийде нагадування про запланований візит до сервісного центру. Тому при оформленні талону вказуйте електронну адресу правильно.

Для отримання кількох послуг у сервісному центрі МВС необхідно записатися на кожну з них окремо.

Обирати послугу із переліку варто уважно:

- реєстраційні дії з транспортними засобами;
- обмін посвідчення водія і видача міжнародного посвідчення водія;
- теоретичний іспит.

Звертаємо увагу, що запис на практичний іспит проводиться тільки офлайн у сервісному центрі МВС. Він відкритий на 14 днів.

Чи можна отримати талон у сервісному центрі МВС?

Якщо немає змоги оформити талон попереднього запису онлайн, завжди лишається опція – отримати його у приміщенні сервісного центру МВС безпосередньо в день візиту. Талон попереднього запису можна взяти у терміналі безпосередньо в приміщенні. Заповнювати поля варто уважно, усі вони є обов'язковими. Якщо термінал відсутній – така ситуація може бути в сервісних центрах МВС старого зразка або в невеликих сервісних центрах МВС – то знайдіть адміністратора, який проводить попередній запис.

Отримати талон в терміналі можна не пізніше, ніж за годину до кінця робочого дня, визначеного графіком роботи відповідного сервісного центру МВС.

Звертаємо увагу, надання адміністративних послуг під час повітряної тривоги призупиняється. Радимо скористатися найближчим укриттям. При цьому час очікування в черзі подовжиться на час тривалості повітряної тривоги.

РСЦ ГСЦ МВС в Рівненській області

Особливості надання субсидій в умовах воєнного стану

В Рівному розпочався новий опалювальний сезон, а це означає, що уже з наступного місяця жителі громади отримуватимуть збільшені суми рахунків на оплату комунальних послуг. Частину цих сум родинам може компенсувати держава у вигляді субсидій, тому сьогодні детальніше поговоримо саме про це.

Нагадаємо, що субсидією називають державну грошову допомогу, яка виплачується для покриття частини рахунків за комунальні послуги.

Адаптувавши механізм надання субсидій до реалій воєнного стану в Міністерстві соціальної політики зазначають, що незважаючи на військову агресію росії проти нашої держави, українці в новому опалювальному періоді будуть з субсидіями.

Розмір субсидії розраховують індивідуально. Сума грошової допомоги залежить від рівня доходів та кількості осіб, які фактично проживають або зареєстровані в будинку.

Важлива умова отримання субсидії – члени родини працездатного віку мають офіційно працювати. Якщо вони втратили роботу, або ж були звільнені у період воєнного стану, то мають перебувати на обліку у Центрі зайнятості.

Якщо в період воєнного стану в Україні громадянина звільнено з роботи або в цей період він втратив роботу, зареєстрований у Державній службі зайнятості як безробітний і йому призначено допомогу по безробіттю, до його середньомісячного сукупного доходу враховується не сума отриманої заробітної плати в періодах, визначених Положенням про порядок призначення житлових субсидій, а розмір призначеної допомоги по безробіттю за повний місяць, що передує місяцю звернення за призначенням житлової субсидії.

Враховуючи масштабне переміщення людей в нашій країні, не враховується до середньомісячного сукупного доходу громадянам при розрахунку житлової субсидії:

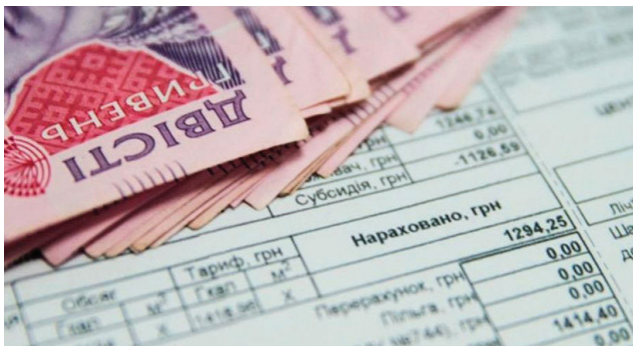

- допомога на проживання внутрішньо переміщеним особам;
- компенсація для покриття понесених витрат, пов'язаних з розміщенням в своєму житловому приміщенні внутрішньо переміщених осіб за програмою "Прихисток".

Цьогоріч всім домогосподарствам, які отримували субсидію у минулому опалювальному періоді, у новому субсидії перепризначать автоматично. Не потрібно подавати додаткові заяви, декларації та інших документів. Однак якщо у вас відбулися якісь зміни у складі домогосподарства (родини), треба повідомити.

Окрім тих, хто мав право раніше отримувати субсидії, у 2022 році додатково можуть оформити наступні категорії населення:

- Домогосподарства, у яких є мешканці, які зараз виїхали за кордон, або ж фактично не проживають за місцем реєстрації, можуть отримати субсидію. Для цього необхідно разом з необхідними документами надати довідки про фактичне проживання осіб в іншому місці. Довідки мають бути перекладені та належним чином завірені.
- Громадяни, які мають у власності декілька житлових приміщень або будинків, право власності на які вони набули шляхом успадкування. Тобто важливо, що людина не придбала, а успадкувала нерухомість. Раніше набуття людиною права власності на приміщення у будь-який спосіб не давало їй можливості отримати субсидію. Але за умови, що жодне із житлових приміщень, яке перебуває у власності, у тому числі на яке оформлено право на спадщину, не здається в оренду, що підтверджується актом обстеження матеріально-побутових умов домогосподарств.

Для того щоб отримати субсидію ВПО є два варіанти:

- Якщо людина і раніше отримувала субсидію, вона може продовжувати її отримувати з місця, звідки перемістилася, і це призначення буде автоматичне.
- Людина може звернутися за фактичним місцем проживання для призначення субсидії там, де вона фактично перебуває, і де їй потрібно оплачувати комунальні послуги. Для цього їй треба підтвердити документально, на підставі чого вона там проживає. Тобто мова про довідку внутрішньо переміщеної особи.

Важливо. Внутрішньо переміщеним особам, які отримують субсидію за фактичним місцем проживання, необхідно зняти субсидію за попереднім місцем проживання, оскільки житлова субсидія не може призначатися одночасно за зареєстрованим місцем проживання особи та за місцем її фактичного проживання.

УКРАЇНЦІ БІЛЬШЕ НЕ ЗМОЖУТЬ ВИЇЖДЖАТИ ЗА КОРДОН ЗА ДОВІДКОЮ ПРО ІНВАЛІДНІСТЬ

Українці з інвалідністю більше не мають права перетинати кордон України на підставі довідки МСЕК. Для цього будуть потрібні інші документи, які дають можливість ідентифікувати особу.

Кабмін виключив довідку МСЕК (медико-санітарної експертизи) із переліку документів, які дають українцям можливість безперешкодно перетинати кордон. Інформація про це з'явилася на офіційному сайті Кабінету Міністрів України.

Таке рішення стало можливим тому, що уряд вніс зміни до Правил перетину державного кордону громадянами України.

За словами міністра охорони здоров'я України Віктора Ляшка, широкомасштабна агресія російської федерації проти України та мобілізація українських чоловіків спровокувала виникнення в деяких осіб бажання "підзаробити" на забороні виїзду за кордон.

"Ми вивчили питання, де було більше можливостей для махінацій, і належним чином на це відреагували. А ще в перші дні війни одним із дієвих кроків, зроблених МОЗ і урядом, стало ухвалення рішення про спрощення процедури проведення медико-соціальної експертизи дорослим і дітям", – сказав Ляшко.

За словами глави профільного міністерства, основна проблема з довідкою МСЕК полягала в тому, що вона не містила даних, які дозволяють ідентифікувати особу, яка її надає, тому були великі ризики підробки цього документа.

На практиці таке рішення уряду може означати, що чоловіки не зможуть більше виїхати за кордон з України за довідкою МСЕК.

Довідка МСЕК додається до акта огляду медико-соціальної експертної комісії. Вона містить таку інформацію:

- група та причина інвалідності,
- термін встановлення інвалідності,
- висновки про умови та характер праці,
- рекомендовані заходи щодо відновлення працездатності, обов'язкові для підприємств, установ і організацій.

Які документи дають право на виїзд за кордон під час воєнного стану громадянам із інвалідністю

Серед таких документів:

- посвідчення, що підтверджує відповідний статус;
- пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги, у яких зазначено групу та причину інвалідності;
- довідка для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

ПРИВАТБАНК МАСОВО ОБНУЛЯЄ КРЕДИТНІ ЛІМІТИ НА КРЕДИТНИХ КАРТАХ

ПриватБанк обнуляє та зрізає кредитні ліміти на картах своїх клієнтів, але тільки коли є вагомі на те причини. Наприклад, якщо банк повністю обнуляє ліміт, значить фінансова установа сумнівається у платоспроможності клієнта. Щоб повернути довіру банку, клієнту потрібно надати фінустанові довідку про свої доходи.

Клієнти ПриватБанку скаржаться на сайті Мінфіну, що їм урізають та обнуляють кредитні ліміти. Один із клієнтів залишив відгук, у якому повідомив, що карткою ПриватБанку користувався стабільно, але кредитний ліміт йому обнулили.

Співробітники ПриватБанку у відповідь на скаргу клієнта нагадали, що на розмір кредитного ліміту впливають кредитна історія, наявність депозиту, наявність зарплатної картки в банку, активність клієнта.

"Оскільки ліміти регулярно переглядаються і аналізуються, при використанні картки як особистої, ви можете в будь-який момент отримати смс від банку, де буде вказано, що кредитний ліміт збільшений і ви зможете скористатися ним", – відповіли в банку.

Якщо банк бачить, що клієнт щомісяця поповнює свої рахунки на певну суму, ймовірно, розмір кредитного ліміту йому встановлять куди охочіше, ніж клієнту, який майже не користується своєю картою.

Не варто чекати на рішення банку, якщо вам обнулили ліміт. Сходіть самі у відділення та зверніться до менеджера банку, надавши довідку про свої доходи. Можна відкрити депозит та погасити вже відкриті кредити. Все це збільшить довіру банку до вас.

Українці повторно отримають по 6600 гривень в “Дії”: як оформити

Вже невдовзі в країні стартуватиме друга хвиля виплати допомоги для внутрішньо переміщених осіб. Розмір допомоги складає 6600 гривень на кожного члена сім’ї. Допомога буде надходити від благодійного фонду "Право на захист". В пріоритеті на отримання виплат є потерпілі мешканці Броварів, Бучі, Ірпеня та інших населених пунктів Київської області, а з листопада – і громадянам Харківської області. Розмір допомоги становить 6 660 гривень на кожного члена сім’ї.

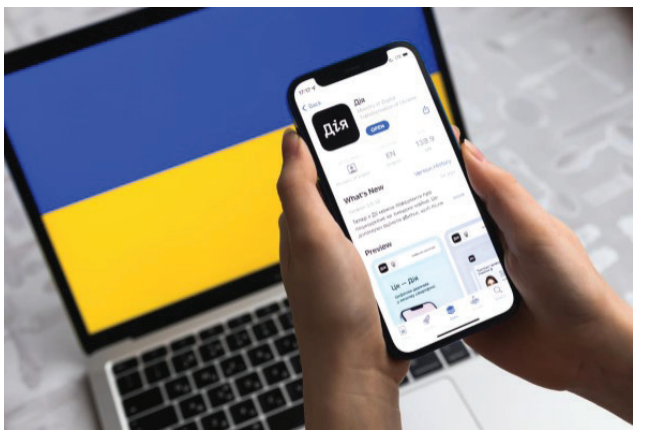

На допомогу можуть розраховувати й найвразливіші категорії населення: громадяни віком від 55 років, вагітні жінки, самотні матері з дітьми до 2-х років, особи з інвалідністю, неповні сім’ї. У благодійному фонді наголосили, що перевага надається внутрішнім переселенцям, які стали на облік протягом останнього місяця навіть за відсутності в них перерахованих уразливостей. Отримати гроші можуть наступні категорії українців:

- ВПО, які переїхали протягом останніх 30 днів.
- Домогосподарства, які постраждали від обстрілів, сім’ї, які втратили члена сім’ї.
- Особи, які втратили кошти для існування внаслідок воєнних дій.
- ВПО або люди, які переїхали понад 30 днів тому, мають дохід менше 5400 грн на особу (за останні 3 місяці) та відповідають хоча б одному з критеріїв уразливості: двоє або більше дітей; особи з інвалідністю; домогосподарство ведеться однією особою (чоловіком чи жінкою); вагітні жінки та жінки з грудними дітьми до 2-х років; люди похилого віку (55+ років) в сім’ї.

На жаль, якщо ви раніше отримували допомогу від міжнародних організацій, то ви більше не зможете подати заявку на допомогу. З усіма подробицями можна ознайомитись на сайті благодійного фонду “Право на захист”.

Якщо у вашій родині є пенсіонер, то вам належить виплата у розмірі 13200 гривень

Благодійний фонд "Право на захист" розпочав нову виплату фінансової допомоги мешканцям України за підтримки ООН. Допомога від ООН виплачуватимуть протягом півроку. Розмір передбачених виплат становить 13200 грн.

КОМУ ВИДАДУТЬ 13 ТИСЯЧ ГРИВЕНЬ

Допомога надається громадянам України, які раніше не отримували фінансових виплат від міжнародних організацій. Ті ж мешканці України, які вже подавали заявку на надання допомоги від ООН до 1 вересня, зможуть розраховувати лише на виплату лише за 3 місяці, що становитиме 6 600 грн.

На допомогу від ООН можуть претендувати громадяни, які належать до "вразливих категорій", а також ті, хто постраждав від бойових дій в Україні.

Такими вважаються:

- домогосподарства, які постраждали внаслідок обстрілу;
- сім’ї, які втратили члена сім’ї або втратили кошти для існування в результаті бойових дій.

Наприклад, якщо у сім’ї був свій магазин або ферма, але під час боїв вони були знищені або пошкоджені, то така сім’я може розраховувати на виплату допомоги від ООН.

ВИПЛАТИ ПОЧАЛИ ВИДАВАТИ І ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ

Допомога також буде надана внутрішньо переміщеним особам, які здійснили свій переїзд на безпечну територію протягом останніх 30 днів.

Крім того, на таку допомогу можуть претендувати ВПО, які переїхали понад 30 днів тому, але доходи яких не перевищують 5 400 грн на одну особу протягом останніх трьох місяців.

Однак таким сім’ям для нарахування допомоги потрібно відповідати одному з наведених нижче пунктів:

- у сім’ї має бути двоє або більше дітей;
- у сім’ї є особи з інвалідністю;
- домогосподарство ведеться однією особою (чоловіком чи жінкою);
- є вагітні жінки та жінки з дітьми молодше двох років;
- у сім’ї є люди похилого віку у віці 55+ років.

Куди українці їдуть, щоби пересісти на літак

Під час війни українці обирають лоукостери, які здійснюють рейси з найближчих до кордону України аеропортів

Щоб подорожувати світом під час війни, українцям доводиться виїжджати з країни та добиратися до найближчих аеропортів біля кордону. Фокус з'ясував, які маршрути стали найпопулярнішими.

Поки під час воєнного стану пасажирські літаки в Україні не літають, громадянам країни доводиться підшукувати альтернативні шляхи для подорожей світом, про що пише Фокус у своєму новому огляді "Польоти уві сні та наяву. Як українці подорожують світом під час війни".

За словами Андрія Буренка, засновника сервісу пошуку авіаквитків та подорожей tripmydream, найпопулярнішим для українців напрямком стала Польща, куди можна легко доїхати прямими потягами до Перемишля чи Варшави.

"Від Перемишля можна за 1,5 години доїхати до аеропорту Жешува, а за 3-4 години – до аеропортів Любліна, Кракова та Катовиці, – уточнює Буренок. – У Варшаві є центральний аеропорт Шопена та аеропорт Варшава-Модлін. Тим, хто збирається летіти до Америки чи Азії, можна порадити аеропорт Шопена у Варшаві, з якого виконується більшість міжконтинентальних рейсів. А тим, хто подорожує Європою підійдуть аеропорти Варшави, Кракова чи Катовиці".

Марія Терещенко, юристка юридичної фірми "Анте", додає, що з аеропортів Варшави, Жешува, Кракова літають лоукостери WizzAir та Ryanair, а ціни на квитки бувають цілком помірними.

"Українці також літають з аеропортів Молдови, Румунії та Угорщини, – продовжує Терещенко. – Так, міжнародний аеропорт імені Ференца Ліста в Будапешті – хаб лоукостера WizzAir. З нього вирушають рейси до різних міст Європи за помірними цінами".

Андрій Буренок уточнює, що аеропорти Угорщини, Молдови, Словаччини та Румунії підійдуть тим, хто виїжджає із південних та західних регіонів України. Як розповіла Фокусу співрозмовниця з Одеси, одесити тепер літають через Кишинів, а звідти або прямими рейсами до Європи, або далі через Стамбул. "З Чернівців дуже близько добиратися до Сучави (Румунія). У місцевому аеропорту рейсів небагато, але, наприклад, можна полетіти в Італію", – додає інша учасниця опитування Фокуса.

ТОП 10 аеропортів біля кордону, через які українцям найзручніше літати під час війни

- Варшава (Польща) : аеропорт імені Фредеріка Шопена (Lotnisko Chopina w Warszawie)
- Варшава (Польща): аеропорт Варшава-Модлін (Port Lotniczy Warszawa/Modlin)
- Ряшів (Польща): аеропорт Ряшів-Ясенка (Rzeszow-Jasionka Airport)
- Люблін (Польща): аеропорт Люблін (Port Lotniczy Lublin)
- Краків (Польща): аеропорт Краків-Баліце імені Івана Павла II (John Paul II International Airport Krakow-Balice)
- Катовиці (Польща): аеропорт Катовиці-Пижовіце (Port Lotniczy Katowice-Pyrzowice)
- Будапешт (Угорщина): аеропорт імені Ференца Ліста (Liszt Ferenc Nemzetkozi Repuloter)
- Кишинів (Молдова): аеропорт Кишинева (Aerportul International Chisinau)
- Сучава (Румунія): аеропорт ім. Штефана Великого (Aeroportul International "Stefan cel Mare" Suceava)
- Кошиці (Словаччина): аеропорт Кошице (Medzinarodne letisko Kosice)

Як фермер з Донеччини вивіз з-під обстрілів 150 кіз за 1000 км

Після повернення з АТО у 2016 році Сергій Свириденко заснував екоферму "Козацьке подвір'я" у селі Іванопілля на Донеччині. Розвів стадо кіз та виготовляв крафтові м'ясні делікатеси і сири.

Але 24 лютого активні бойові дії наблизилися впритул до його населеного пункту. Ринку збуту не стало, а умови для вирощування тварин ускладнилися. Тому чоловік зважився на переїзд зі 150 козами, обладнанням та технікою за тисячу кілометрів від дому.

Сергій Свириденко розповів, у скільки йому обійшовся переїзд, як його перенесли тварини та чого найбільше потребує його ферма на новому місці.

"Ми виїжджали з Донецька, розраховуючи, що за два тижні повернемося додому"

До 2014 року Сергій Свириденко жив у Донецьку. Працював у торгівлі: купував гуртом ковбаси на м'ясокомбінатах України та розвозив по магазинах. Але потім через війну життя змінилося.

"У мене багато друзів серед торговців. У лютому (2014-го року) вони почали казати, що в місті повно росіян. Їх легко було помітити серед місцевих: вони не могли рахувати гривні та сміялися з деяких наших назв, зокрема, з горілки "на бруньках", – згадує Сергій.

Потім у Донецьку почалися мітинги. За словами Сергія, перед їхнім проведенням росіян ставало ще більше, вони приїжджали масово на автобусах з ростовськими номерами.

російські "гастролери" вважали, що на проукраїнські мітинги до Донецька масово звозили львів'ян. Одному із них через кордон тоді ще міліції Сергій навіть показував паспорт із реєстрацією, щоб довести, що він місцевий.

З часом ситуація ставала все напруженішою. А наприкінці травня місцевий міліціонер хотів забрати виручку у сина Сергія Свириденка. Коли хлопець відмовився віддавати, той силоміць засунув руку в барсетку і взяв гроші, пригрозивши, що якщо пручатиметься, то на блокпості заберуть машину, а його самого кинуть до в'язниці.

"Син приїхав додому, розказав усе. Тоді я зрозумів, що тут уже не посперечаєшся, у них зброя і фактична влада. Тож треба їхати з міста", – каже чоловік.

Так усією родиною 3 червня 2014 року вони "на два тижні" виїхали на дачу в село Іванопілля Костянтинівського району, яке залишилося на підконтрольній території. Зрештою, зосталися там на 8 років.

З АРТИЛЕРИСТА – У ФЕРМЕРИ

Коли Сергій зрозумів, що за два тижні додому вони не повернуться, то пішов до військкомату. Півтора року служив у 54-й бригаді артилеристом. Воював на Світлодарській дузі. А після демобілізації заснував в Іванопіллі козине господарство.

"Чим же ще в селі займатися, як не фермерством. Корови є у всіх, а кози – мало в кого. Спочатку ми придбали сім звичайних кіз. Потім почали вивчати, що й до чого. Замовили з Німеччини першого елітного цапа. І так воно все потихеньку закрутилося", – згадує Сергій Свириденко.

Паралельно з тим чоловік почав виготовляти м'ясні делікатеси зі свинини. У 2017-му отримали грант від ГО "Український донецький куркуль" і побудували міні-сироварню за майже 1 млн грн.

М'ясні делікатеси та сири продавали у місцевих крамничках, на ярмарках та через інтернет. Справи йшли непогано. Так у 2021 році продали товару на 4,9 млн грн. Готувалися нарощувати обсяги виробництва та продажу. Але 24 лютого почалася широкомасштабна війна і зруйнувала всі плани.

ПОДОРОЖ ІЗ 150-МА КОЗАМИ ЗА ТИСЯЧУ КІЛОМЕТРІВ

"У нас із 2014 року було неспокійно. Ми постійно чули артилерію, адже до лінії розмежування було всього 30 кілометрів. Але у нас був газ, вода, електроенергія та інтернет. А ось після 24 лютого все змінилося. Люди почали виїжджати з Костянтинівки, Краматорська, крамнички зачинялися або брали товар по-мінімуму. Ярмарок немає.

Через інтернет продавати на відносно безпечні території теж було складно: нам забанили можливість робити рекламу в Google з першого дня вторгнення, бо Донецька область. А без реклами розкручувати сайт проблематично", – пояснює чоловік.

Дохід господарство стрімко падав. До того ж Сергій мав банківський кредит на поповнення обігових коштів. Також треба було платити людям заробітні плати та годувати худобу. А її було чимало: на початок літа мали 100 кіз, 50 цапів та 250 козенят.

Навесні почало "прилітати" в Іванопілля. Регулярно обстрілювали і сусідні містечка. З травня в селі зник газ. А потім росіяни розстріляли насосну станцію, тож люди залишилися ще й без води.

В господарстві Сергія є власна свердловина. Він каже, що міг би вижити в селі сам, але тримати худобу ставало дедалі важче через дефіцит води та кормів.

У те, що все мине за "пару тижнів", чоловік більше не вірив, бо мав досвід 2014-го. Тому Сергій Свириденко вирішив виїжджати з села на більш спокійну територію. Транспортувати таке велике стадо було непросто.

"У мене не було вибору: або кози помруть з голоду в Іванопіллі, або ми переїдемо і я матиму змогу знайти корм для них. Тому я з липня їздив Україною, дивився, куди можна перебратися. Десь по телебаченню вийшла передача про мою ферму, її побачив волинський підприємець Іван Будь. Він і запросив мене до свого старого господарства на Волинь", – каже чоловік.

Тож на початку вересня Сергій Свириденко найняв скотовоза. На перший поверх завантажив обладнання, трактор, техніку, на другий – 150 кіз. Забрав двох працівниць та готову до продажу продукцію і вирушив у дорогу.

ГРОШІ ДЛЯ КОРМІВ ЗБИРАЄ НА "БАНКУ"

"Переїзд обійшовся у понад 150 тисяч гривень. Я переживав, що тварини не витримають такої довгої дороги. Але минулося, у дорозі вижили усі. Ми виїхали близько 16 годин, а наступної доби були вже на місці", – розповідає Сергій.

Кози на новому місці вже обжилися. Хоча це було не просто: інший клімат, трава. Сергій каже, що багато тварин перехворіли, шестеро померли. Але наразі вони більш-менш стабілізувалися.

Облаштування на фермі тривають. Потрібно запустити водонапірну башню, встановити перегородки, облаштувати кімнати для доярок, які приїхали з ним з Іванопілля. З Іваном Будєм, який запросив Сергія на свою ферму, вони наразі мають партнерство: разом інвестують у господарство, а майбутні прибутки ділитимуть навпіл.

За словами фермера, загалом на новому місці йому всього вистачає. Але потрібні корми для тварин. За мінімальними оцінками на це потрібно витратити 200 тис грн.

Наразі таких коштів у фермерів немає, тож Сергій відкрив збір на корми на банку "Монобанка". Виробництво м'ясних делікатесів відновили лише 21 жовтня. Однак потрібно чекати півтора місяця, поки продукція буде готова до продажу.

Також фермер розпродає залишки сирів, які виготовив ще на Донеччині. Козине молоко поки продає заготівельникам.

За словами Свириденка, його купують по 7 грн за літр, у той час як собівартість – 15 грн. Здавати молоко не вигідно, але іншого шляху немає, поки не запущено виробництво сирів.

Сергій вже отримав грант від Данської ради на закупівлю обладнання, якого не вистачало. Також чекає на рішення Ветеранського фонду щодо купівлі автомобіля, на якому можна розвозити товар по крамницях.

Наталія Найдюк, спеціально для УП. Життя

Історії медиків, які стали жертвами війни

"Українська правда. Життя" разом з Міністерством охорони здоров'я розповідають, ким були, де працювали та як загинули українські медики.

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Інна Діхтяренко та Віта Білоцька – медики Центру первинної-медико санітарної допомоги у селі Білогородка, що на Київщині. 28 березня у склад, де вони сортували ліки, влучив російський снаряд.

Сімейна лікарка Інна Діхтяренко загинула на місці, її колега, медична сестра Віта Білоцька, перебувала у комі до початку червня. Вона померла, не приходячи до тями.

Інні Діхтяренко було 27 років. В амбулаторії сімейної медицини вона працювала не так давно, проте встигла заробити любов та повагу пацієнтів. Друзі говорять, що Інна завжди фанатично робила свою роботу, ніколи не відмовляла в допомозі пацієнтам, навіть у позаробочий час надавала консультації, їздила на виклики. Через роботу вона мало проводила часу вдома, майже не відпочивала та не подорожувала.

З початком повномасштабного вторгнення росії сімейна лікарка кожного дня перебувала на роботі, самостійно поповнювала запаси медикаментів. 28 березня вона вкотре поїхала за ліками для своєї амбулаторії. Пряме влучення російської ракети у медичний склад обірвало її життя. 18 червня президент відзначив загиблу сімейну лікарку медаллю "За врятоване життя".

Віта Білоцька працювала медсестрою майже 12 років. За цей час вона зарекомендувала себе чуйною до пацієнтів та їх потреб. Під час ракетного удару 40-річна медсестра отримала не лише поранення, а й тяжкі опіки тіла. Врятувати її життя лікарі намагались кілька місяців, проте не змогли. Без матері залишилось двоє неповнолітніх дітей.

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Маріупольська міська лікарня №4 попередньо втратила щонайменше трьох медиків – Сергія Власюка, Андрія Гнатюка та Анатолія Казанцева. І це лише тих, чию загибель вдалось підтвердити, з огляду на на ситуацію у тимчасово окупованому місті.

Незважаючи на бойові дії, лікарі постійно перебували на робочому місці та надавали допомогу пацієнтам.

Анатолій Казанцев був завідувачем дитячого інфекційного відділення. У середині березня російські окупанти вчергове обстрілювали місто та медичний заклад, зокрема. Внаслідок одного із обстрілів 63-річний лікар, який все своє життя віддав медицині, загинув. Це сталося попри зусилля колег його реанімувати. Поховали завідувача безпосередньо на подвір'ї лікарні.

Приблизно тоді ж загинув Андрій Гнатюк, який працював завідувачем

терапевтичного відділення. За попередньою інформацією, відомий у місті лікар поїхав за водою для закладу, але не повернувся. Пізніше медика знайшли застреленим у машині. Впізнати його вдалось за документами.

Вже на початку квітня внаслідок обстрілу загинув і Сергій Власюк – лікар відділення екстреної медичної допомоги. Уламок снаряду влучив йому в грудну клітину. Лікар загинув на місці.

До Дня медичного працівника президент Володимир Зеленський посмертно нагородив всіх трьох медиків Орденом "За заслуги" III ступеня.

Скільки медиків загинуло або безвісти зникло у знищеному Маріуполі та загалом у Донецькій області, ще доведеться встановити.

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

Незважаючи на те, що активні бойові дії на Луганщині лише посилюються, наразі відомо про трьох загиблих працівників закладів охорони здоров'я.

Бригада з Сєвєродонецької багатопрофільної лікарні 8 березня вирушила надавати паліативну допомогу пацієнту. У місті вони потрапили під ворожий обстріл. На місці загинула санітарка Валентина Рухло та водій автомобіля "швидкої" Віктор Слєпцов.

Отримала поранення, але, на щастя, змогла вижити медична сестра Наталія Технікова. Обох загиблих працівників ще у березні посмертно було нагороджено медалями "За врятоване життя".

На запитання якими людьми були загиблі, їх колега Ольга одразу попереджає:

"Буду плакати, адже не можу повірити, що таких двоє хороших та надзвичайних людей загинули. Валентина ні разу нікому ні в чому не відмовила, завжди була привітна жінка".

Досі не знайдено тіло загиблого лікаря-реаніматолога Сергія Поповиченка. Він працював у Луганському обласному клінічному онкодиспансері. Відомо, що загинув медик під час евакуації у середині березня. Тоді разом із родиною він намагався виїхати з міста, проте на черговому блокпосту росіяни обстріляли цивільних. Лікар отримав поранення, несумісні з життям, та загинув на місці. Він, як і його колеги, також нагороджений посмертно медаллю "За врятоване життя".

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ

26 лютого на номер "103" надійшов виклик до чоловіка із вогнепальним пораненням у грудну клітину у селищі Тяглинка. На цей випадок виїхала бригада "екстренки" – фельдшер Андрій Бородін та водій Володимир Ковальчук. Через 16 хвилин після дзвінка вони вже були на місці та надавали допомогу пораненому.

Тоді ж надійшов ще один виклик. "Швидку" знову викликали у це ж селище. І знову йшлось про вогнепальне поранення. Оскільки першому постраждалому допомогу вже надали, фельдшер вирішив їхати до другого.

Вже на місці він надав йому екстрену допомогу та викликав ще одну бригаду медиків. Після прибуття медики розділили між собою пацієнтів та повзли їх до Херсону.

Першою рушила бригада Бородіна та Ковальчука, хвилин за 5 за ними виїхали колеги. По дорозі медики спілкувались один з одним. Вже на під'їзді до міста фельдшер побачив, що у полі стоять танки. російські військові почали прицільно обстрілювати медиків. На той час вже було відомо, що фельдшера поранили, а стан водія невідомий.

Рятувати поранених одразу виїхала бригада з обласного центру. Вже на місці вони побачили охоплений полум'ям автомобіль "швидкої". Вибратись із транспорту вдалося лише фельдшеру. Його із чисельними тяжкими пораненнями доставили в лікарню. Загиблого водія посмертно відзначено медаллю "За врятоване життя".

Як українські діти вчаться у закордонних школах

На момент початку повномасштабного російського вторгнення в Україні здобували освіту понад 4 мільйони українських дітей і підлітків.

У вересні, за даними МОН, 492 тисячі з них залишилися за кордоном. Вони вчаться в місцевих, переважно європейських, школах, але перебувають на обліку в українських навчальних закладах.

Для когось адаптація до нового середовища відбувається майже безболісно, хтось стикається з проблемами спілкування, але всі сумують за українськими школами: учителями й учительками, друзями, атмосферою.

Ми поговорили з учителями і батьками українських школярів, які навчаються за кордоном, щоб дізнатися, які враження мають діти від європейської освіти, нових друзів та правил життя. А також про те, як відрізняється українська і європейська системи шкільної освіти. Виявилось, що різниця почала зникати ще кілька років тому, коли наша школа стала відмовлятися від радянської спадщини.

ІРЛАНДІЯ. ШКОЛА ДЛЯ ДІВЧАТ

Ольга Бондаренко та її донька Валерія (14 років) з березня живуть на південному сході Ірландії, у передмісті Рослера (графство Вексфорд). Валерія навчається в школі для дівчат Loreto в центральному місті графства – Вексфорді. Щодня її забирає на навчання автобус, а ввечері дівчинка повертається на ньому додому.

"Навчатися легше, ніж в Україні, програма не така завантажена. Математика, фізика, хімія – інтенсивність з цих предметів менша, ніж в українській школі, – розповідає мама школярки. – *Наприклад, зараз у класі Лєри (аналог українського 7 класу) проходять дроби, які вона вивчала ще в 5 класі. Натомість тут більше творчих завдань, багато малюють, вивчають комп'ютерну графіку, багато занять з історії Ірландії, англійської мови. У місцевих школах більше не вкладають у дитину загальні знання, а шукають у ній здібності, схильності".*

Спочатку Валерії не сподобалося, що школа тільки для дівчат. А ще є обов'язкова форма. Хоча за форму, підручники, канцелярське приладдя платити не довелося – усе видали. Загалом, школа, як для маленького містечка, дуже добре обладнана, розповідає українка, є власні спортзали та стадіони.

"Враження, що це школа майбутнього", – зізнається Ольга.

Через брак математики і фізики в Loreto ввечері Валерія додатково займається цими предметами. По суботах три години проводить на заняттях у комп'ютерній академії. А ще мама знайшла їй репетиторку з англійської – кандидатку наук, яка теж виїхала через війну.

"Дуже важко. Але я хочу, щоб вона повернулася і навчалася в Україні, ми ж навіть не забирали зі школи документи, – говорить Ольга. – *Сподіваюся, скоро ми повернемося і складатимемо ЗНО. А як кинути?".*

У Рослері, де живе Валерія, вона переважно спілкується з українськими підлітками. У школі – з ірландськими однокласницями. Англійська в доньки стає кращою з кожним днем, розповідає Ольга. Але все це – нові друзі, нова школа, нове життя – тимчасове.

"Нам обом дуже хочеться додому. Є українці, які себе перебудували, бачать в Ірландії своє майбутнє. Ірландці дуже добрі, ставлення до нас прекрасне. Ніколи не стикалася з жодним негативом. Але ми тут чужі", – зітхає українка.

Олеся Чайківська, учителька української мови та літератури, заступниця директора з навчально-виховної роботи в школі ім. В. Чорновола м. Южного, що на Одещині, теж бачить прояви туги за батьківщиною у своїх учнів і учениць, з якими вона займається онлайн.

"Один учень після занять завжди просив залишитися онлайн, щоразу він розповідав, як йому цікаво в Польщі, що нового він дізнався, – пригадує вчителька. – *Одного разу він розповів, як вийшов на майданчик погратися і зрозумів, що все там не його, усе чуже. Дитина заплакала".*

Учительству нині передусім потрібно бути тут і зараз із дитиною, стати надійною опорою, вважає Олеся Чайківська.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ. НА БЕРЕЗІ АТЛАНТИКИ

Ольга Попадинець і її син Тимофій (12 років) на початку війни виїхали до Румунії, а вже в травні опинилися у Великій Британії. В Україні хлопчик навчався в ліцеї приморського мегаполісу – Одеси. У Британії він пішов у школу села Сент-Моуз, що в графстві Корнуолл. І теж – на березі, але Атлантичного океану, майже на самісінькому заході острова.

У ліцеї Тимофій отримував з усіх предметів 9-11 балів, окрім української літератури, каже – не зійшлися характерами з учителькою. Цікавився природничими предметами, але не любив математики. На який бал Тимофій вчиться зараз, Ольга сказати не може – тут так не прийнято:

"Тут узагалі немає поняття оцінок чи успіхів в опануванні програми. Учителі мені кажуть про його сильні сторони, захоплення. Це і є оцінки – стандартний британський підхід. В

Ізраїлі, де він пішов у перший клас, було так само. У середній школі все серйозніше, але все одно дитину не підганяють під бали. Кажуть, наприклад, що в Тимофія є зацікавленість в історії, в складних суспільних процесах, але видно, що він, як вони зазначають, "не дуже захоплюється математикою". Ну, звісно, їм це видно, бо він її терпіти не може".

Водночас педагоги зауважують і моменти, у яких є шлях для зростання. Так, вони помітили, що Тимофій має труднощі в тому, щоб розпочинати спілкування з дітьми, але якщо вже спілкування відбувається, то він почувається в ньому добре.

"На відміну від України, тут не кажуть, що "тут у нас 7 балів, готуйтеся до перескладання, діставайте подвійні аркуші", – додає Ольга.

Уже у вересні Тимофій пішов у середню школу – тут почалися серйозні наукові проєкти з дослідженнями й експериментами. Це його захоплює. Проте він все одно хоче повернутися в рідний ліцей.

"Нам подобається Британія. Школа тут класна. І країна класна. Але ми обов'язково повернемося, коли в Одесі буде більш безпечно", – обіцяє Ольга.

Засновник і натхненник найбільшої в Україні незалежної освітянської спільноти EdCamp Ukraine Олександр Елькін упевнений, що під час російського вторгнення українці виявили, серед інших рис, небачену стресостійкість.

"Діти, як і дорослі, зараз дуже вмотивовані інтегруватися на місцях і заявити про себе – ми українці, ми все можемо, ми все подолаємо", – вважає він.

Рух EdCamp Ukraine налічує вже 40 тисяч учасниць і учасників й опікується саме шкільними вчителями й вчительками – допомагає їм у підвищенні кваліфікації, професійному зростанні, обміні досвідом з освітянами у всьому світі.

"Вивчення того, як влаштовані системи освіти в інших країнах – частина нашої роботи, – пояснює Олександр Елькін. – *І я вважав і вважаю, що нам є чим пишатися, і в плані знань і навичок у нас все не так погано. Водночас нам є чого навчатися".*

За його словами, зараз багато українців за кордоном стикаються у місцевих державних школах з якістю освіти й підходом, які в Україні можна було отримати лише за великі гроші в приватних закладах

"Ідея реформи Нової української школи полягає в рівному доступі до якісної освіти. Тобто, незалежно від того, де ви проживаєте, який у вас соціальний статус, ви маєте отримати гідну якісну освіту – так це працює в Європі, і так має виглядати НУШ через кілька років", – додає Олександр Елькін.

АВСТРІЯ. ЗВИЧАЙНА ВІДЕНСЬКА ШКОЛА

Нуель Аміар з доньками Євою (13 років) та Агнією (11 років) з початку березня живуть у столиці Австрії – Відні. Тут вони ходять у звичайну державну школу, хоча вдома вчилися у спеціалізованих закладах: Єва відвідувала фізико-математичний ліцей, а Агнія навчалася в балетній школі.

"Ми пішли в найпростішу школу, яка тільки може бути в Австрії. Але враження в нас – найкращі, – зізнається Нуель. – *Тут усе зроблено для того, щоб діти навчалися природно. Тому діти в Австрії розвинуті, ерудовані, але не перевантажені. У них є дитинство. А більш серйозна освіта, мабуть, в університетах".*

Нуель каже, що часто чує від українських батьків незадоволення австрійською системою освіти, бо діти вдома не мають завдань.

"Немає зубріння, – пояснює мама школярок. – *А зубріння – це український традиційний показник рівня освіти. Якщо дитина сидить над підручниками, отже, її добре навчають – так у нас думають".*

Проте Нуель таки знайшла додаткові заняття з математики для Єви – для учениці спеціалізованого фізмат-ліцею загальної шкільної програми мало. Заняття проводять українські математики, які з початком війни опинилися у Відні або вже жили тут раніше та організували гурток.

"Українських дітей у Відні багато, у кожному класі є дві-три дитини з України. Адміністрація шукає для них тьюторок, які

розмовляють українською, допомагають адаптуватися. Але, на жаль, наші підлітки все ж таки відокремлюються від австрійських дітей. Старші – особливо. І всі хочуть додому", – додає Нуель.

Для кожної української дитини вимушений переїзд – великий стрес, вважає керівниця секції хімічних технологій у Київській Малій академії наук, менторка в ГО "Навчай для України" та психотерапевтка-практикиня Ольга Казакова.

"Здавалося б, усе гаразд у наших дітей, якщо вони не були свідками страхітливих подій і виїхали в перший день війни. Але вимушене переміщення – це різкий розрив усіх зв'язків, – пояснює психологиня. – *Освітянам усіх країн, куди потрапили наші учні й учениці, потрібно отримати хоча б базову інформацію про контекст наших дітей, як із цим працювати".*

Її колега, психологиня та сертифікована вчителька Луцького ліцею № 27 Оксана Словік згадує й інші чинники стресу: мовний бар'єр, програмова різниця, різний менталітет і бачення проблеми.

"Наші діти, яких позбавили їхніх звичних домашніх умов, вочевидь, матимуть труднощі з адаптацією", – говорить Оксана Словік.

НІМЕЧЧИНА. ДИВНІ ДИВА

Українка Яна Аль Шурафа виїхала в Німеччину з чотирма дітьми віком від 8 до 16 років. Старші 16-річні доньки навчаються у Berufskolleg, менший син – у гімназії, наймолодша донька – у початковій школі.

"В Україні всі навчалися в загальноосвітній школі, у нашому дворі. Зараз доводиться їздити в різні райони міста", – розповідає жінка.

Усі діти призвичаїлися до нових закладів, але спочатку дивувалися відмінностям. Так, старші доньки навчилися в Німеччині працювати в майстерні з металом – цього в Україні дівчат не навчають. Наймолодша донька захоплювалася тим, що дітям можна бігати та стрибати на перервах, хоча в Україні її постійно за це смикали – бігати в школі не можна.

"Дітей у початковій школі привчають до самостійності в усьому: самостійно збирати шкільні рюкзаки, правильно орієнтуватися в транспорті та на вулиці, відповідати за свої речі. Як на мене, це дуже важлива навичка, яка завжди допоможе в житті, – розповідає Яна. – *Домашні завдання не перевіряють і не сварять ніколи за те, що дитина щось не виконала. Ніякого стресу ані для дитини, ані для батьків за весь час навчання".*

Родина мріє повернутися в Україну, але зараз ще зарано, вважає жінка: "Поки живемо тут і намагаємося призвичаїтися. Старші діти паралельно вчаться дистанційно в українських школах. Молодші – на сімейному навчанні. Ми плануємо повертатися й закінчувати освіту вже в Україні".

Усі батьки українських школярів і школярок, які зараз вчаться за кордоном, повторюють майже однаковими словами:

"Ми задоволені місцевою освітою, але діти не розриватимуть зв'язків з українською школою, займатимуться онлайн, бо нам треба повертатися в Україну, складати ЗНО й жити на Батьківщині".

Але з дистанційним навчанням виникають проблеми – тисячі українських учителів і учительок стали внутрішньо переміщеними особами, понад 24 тисячі виїхали в Європу та до інших куточків світу, часто втративши технічну можливість працювати онлайн – їм потрібні ноутбуки й доступ до інтернету.

EdCamp Ukraine запустили краудфандингову кампанію зі збору коштів на розв'язання цієї проблеми. Частину зібраних коштів направлять на психологічну підтримку вчительок і вчителів та організацію регіональних (не)конференцій, де вони можуть поділитися досвідом навчання під час війни. До кампанії можуть долучитися як громадяни з-за кордону на платформі GoFundMe, так і українці – на сторінці EdCamp Ukraine, додаючи коментар "Моя війна. Уроки" до платежу.

Коментарі вчителів були зібрані під час проєкту "Моя війна. Уроки". Повні інтерв'ю з освітянами українською та англійською мовами можна прочитати на сайті EdCamp Ukraine.

ВСЕ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА

БУДІВЕЛЬНІ ТА ОЗДОБЛЮВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Продаж

Дошки, балки, крокви, рейки усіх розмірів, сухі та свіжоспилені. Дошка для підлоги шпунтована, вагонка. Доставка. Тел. (096)242-26-61, (068)016-60-98.

ПОСЛУГИ

БУДІВЕЛЬНІ ПОСЛУГИ

Всі види внутрішніх та зовнішніх робіт, виконує будівельна бригада. Тел. (096)031-62-62.

БІРЖА ПРАЦІ

Пропоную

Пропоную вакансію: масажист, майстер SPA. Графік роботи обговорюємо. Оплата щоденно (від 2000 грн). Навчання обов'язкове (можна без досвіду). Можливо студенти. Чекаємо у нашому дружньому колективі. Тел. (098)188-50-50.

Пропоную роботу кухарю зі стажем. Тел. (067)362-01-67.

Пропоную роботу столяру. Тел. (067)762-15-59.

Шукаю

Шукаю роботу продавця промтоварів, пакувальниці, реєстратора або будь-яку. Тел. (096)963-49-29.

КОНТАКТИ, ЗНАЙОМСТВА

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ

Втрачено Посвідчення учасника бойових дій, N081452 УБД, видане 12.05.2016 р., на ім'я Яцюк Павло Олексійович, вважати недійсним.

Як можна використати опале листя

Корисність і ефективність опалого листя на ділянці складно переоцінити. Проте не на усіх садових ділянках є необхідна кількість дерев. Як вчинити у цьому випадку? Ми радимо звернутися до лісопосадок і зібрати листя там. Розповімо докладніше, навіщо воно потрібне і як ним скористатися.

ГАЛУЗЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Під час збору листя необхідно бути уважними. Використання листя з хворих дерев суворо заборонене. Таким чином можна заразити сад шкідливими бактеріями та інфекціями. Найкраще збирати листя у лісі, вважається, що там воно менш схильне до хвороб, ніж у чиємусь саду або парку. При цьому необхідно звертати увагу на здоров'я дерева, з якого воно впало, і підбирати лише цілі та гарні листочки без помітних ознак захворювань.

Слід зауважити, що не усе листя підійде для використання у саду, наприклад, листя дуба робить ґрунт кислим. Найкориснішим є листя з горобини, тополі, глоду, берези, бука і клену. У його складі міститься велика кількість вітамінів і макро- та мікроелементів. Опале листя брусниці і лохини довго розкладається, тому його краще використовувати для укриття рослин на зиму. Для цієї мети також можна зібрати хвою, проте пам'ятайте, що вона може закислювати ґрунт.

ЯК ВИКОРИСТОВУВАТИ НА ДАЧІ

Використовувати опале листя можна у декількох напрямках:

Перегній. Для приготування перегною листя необхідно скласти у ємність і забезпечити її вологою. Листяний перегній дозріває від 6 до 18 місяців, а хвойний близько 3 років. При цьому обов'язково потрібно періодично проливати купу, щоб процес гниття не зупинявся.

Листя — у компост. Компост складається не лише з листя. Для створення використовуються плодова падалиця, простроченa консервація, шкірки та інші органічні речовини. Отриманий у результаті гниття компост стане відмінним добривом для ґрунту на садовій ділянці.

Мульча. Думки досвідчених садівників щодо використання мульчі поділяються на дві протилежних. Багато людей вважають, що у листі можуть ховатися хвороботворні бактерії, які заражають рослини хворобами. Ми вважаємо, що використовувати мульчу можна, якщо підходити до збору листя відповідально. Для неї потрібно використовувати здорове і повністю висушене листя, яке не має видимих ознак хвороб.

Ефективною є мульча з хвої. Її використовують для укриття пристовбурового кола садових дерев, полуниці, томатів і багатьох інших культур.

Укриття для троянд на зиму. Під час теплих зим укриття троянд листям врятує рослини від заморозків і забезпечить їх збереження до весни. Для цього необхідно підгорнути рослини на рівень у 30-50 см і прикрити сухим листям.

Спектр використання сухого листя на дачній ділянці широкий. Крім створення добрив і укривного матеріалу для рослин, опале листя може служити гарним декором для дачного будинку.

Чому фіалки рекомендують розміщувати на кухні

На відміну від інших примхливих рослин, фіалки можуть рости майже в будь-яких умовах. На вигляд рослина досить приваблива — жмені красивих дрібних квіточок виглядають святково і ошатно. Забарвлення квіток може бути найрізноманітнішим — від білого і ніжно-рожевого до темно-фіолетового.

ЯКІ УМОВИ ПОТРІБНІ ДЛЯ БЛАГОПОЛУЧНОГО ЗРОСТАННЯ ФІАЛКИ

Для фіалки нема потреби підтримувати особливий температурний режим — її цілком влаштовує звичайна кімнатна температура. Яскравий колір рослині в загальному "подобається", але від прямих сонячних променів її краще оберігати. Найбільш вдалим розташуванням вважається північне вікно. Можна також повісити щільні фіранки — вони трохи приглушують дію сильних сонячних променів.

У приміщенні, де росте фіалка, повинна бути достатня вологість. Полив для фіалок треба підтримувати помірний — досить двох разів на тиждень. Квітучу фіалку поливати треба якомога обережніше, намагатися не заливати водою суцвіття. В цей час рослині може пошкодити навіть обприскування. Доводиться використовувати щадний метод — полив з піддону.

ДЕ ФІАЛКИ ВІДЧУВАЮТЬ СЕБЕ НАЙКРАЩЕ

Утримувати в будинку фіалки не тільки приємно, але і корисно — вони поглинають деяку кількість вуглекислого газу, присутнього в повітрі, і виділяють кисень. З їх допомогою атмосфера в житлі істотно поліпшується. Якщо для приготування їжі використовується газова плита, найдоречніше розмістити фіалки на кухні, тобто там, де його концентрація підвищена. Але не слід розташовувати їх в безпосередній близькості від плити, щоб випаровування від їжі не створювали на листках відкладень, що заважають їм дихати. Багато квітникарів відзначають, що після переселення рослин на кухню вони ростуть і розвиваються краще, ніж тоді, коли знаходилися в іншій кімнаті.

Кухня в будинку — це особливе функціональне приміщення, де вологість зазвичай підвищена. Крім того, через їжу, що готується, тут зазвичай тепліше, ніж в інших кімнатах. У період цвітіння фіалка, яку поливати слід з великою обережністю, та й то одне коріння, отримає стільки вологи, скільки їй необхідно. Якщо не ставити рослину поблизу плити і вибрати її місце з достатнім освітленням, краще кухні приміщення просто не знайти.

Що стосується уважного підбору освітлення, це не каприз. Щоб зацвісти, фіалці необхідні хороші порції освітлення, щодня, по 12-14 годин. Зверніть увагу, що фіалки, які постійно займають одне і те ж місце на підвіконні, зацвітають зазвичай в травні. Після зимового неяскравого сонця проходить два місяці — березень і квітень, і якраз цього часу вистачає, щоб розвинувся квітконіс. Під час використання спеціального підсвічування, яке висвітлює сенполію по 12-14 годин, вона і цвісти буде частіше, і рости швидше.

НАВІЩО ЯБЛУКА, ЩО ОПАЛИ, ЗАКОПУЮТЬ ПІД ГОРТЕНЗІЄЮ

Виростити гортензію зможе будь-який квітникар, навіть початківець, а ось зробити так, щоб вона пишно цвіла, під силу не кожному. Весь секрет, звичайно, в підгодівлі, що вноситься під кущі. Роблять це навесні і восени.

На початку сезону гортензія потребує добрив, щоб набрати зелену масу, а потім пишно зацвісти. Зазвичай, це магній, азот, залізо, калій, фосфор.

Восени внесенням добрив ми готуємо кущі до морозів, допомагаємо накопичити необхідні поживні речовини. Перед зимою гортензія потребує фосфору і калію.

В якості підгодівлі використовують органічні добрива і мінеральні (промислові).

Яблучний опад — це, звичайно, ж органіка. Вносити під гортензію його потрібно на початку осені і до кінця листопаду перед настанням зими. І як такою підгодівлею зіпсовані яблучка не є. Це підкислить ґрунт. Як ви всі знаєте, гортензія обожнює і прекрасно росте в кислому середовищі, яке і підтримує для неї опад довгий час.

Як вносити яблучний опад під чагарники:

1. Збираємо падалицю. Сорт не має значення.
2. Нарізаємо яблука на чотири частини. На один кущ йде одне 7-літрове відро.
3. Заливаємо падалицю водою і даємо настоятися два дні. Розрахунок такий: на 3 кг яблук 1 л води.
4. Через цей час навколо гортензії робимо по колу неглибоку борозенку сапкою дуже акуратно, щоб не пошкодити коріння.
5. Виливаємо в борозну наші яблука разом з водою.
6. Прикриваємо їх трав'яною мульчею. Все!

Падалиця буде довго розкладатися в ґрунті під гортензією, віддаючи кислинку, яка піде тільки на користь кущу. Він буде на наступний рік пишним і красивим.

Не можна "годувати" гортензію яблуками, які вражені грибковими захворюваннями (паршею, цистопорозом та ін.), а також обробленими пестицидами.

Як медики живуть і працюють під обстрілами

На півдні України звільнили Херсон, але на сході, неподалік від російського кордону, все ще точаться бої та зростають жертви. У травмпункті під щоденним обстрілом росіян віддана команда медиків – багато з яких добровільно пішли служити на початку війни – рятує життя. BBC провела з ними майже тиждень.

Кров'ю, залізом, потом і брудом просякнуті стіни та підлога українського польового шпиталю. Як би старанно медики не намагалися його відмити, у ньому стоїть металевий запах. Він залишається на одязі лікарів і відчувається в автомобілях швидкої допомоги.

"Навіть коли змиєш кров, побризкаєш перекисом, завжди є цей запах. Його ніколи не забудеш", – каже помічниця анестезіолога, 21-річна Валерія.

Травматологічний пункт облаштували в покинутій будівлі, де під обстрілами працюють і живуть разом понад десяток лікарів і медсестер. Тут постійно чути гул артилерійського вогню. За п'ять днів, які я провів з ними, російські бомби падали навколо їхньої клініки майже щодня, а до їхніх дверей знову і знову прибували вбиті та поранені українці.

Бригада, повну назву якої не можна розголошувати з міркувань оперативної безпеки, вже втратила внаслідок російського вогню два медичні стабілізаційні пункти та п'ятьох своїх медиків.

До війни Валерія працювала в госпіталі на північ від Києва. Вона звикла до травм і каже, що немає нічого важчого, ніж реанімувати померлу дитину. Не сказавши ні слова своїй родині, вона пішла добровольцем на військову службу і відтоді рятувала життя на найнебезпечніших ділянках фронту.

"У мене найдивовижніша робота в світі. Я захищаю героїв, – каже вона. – Вони захищають нас, і я тут, щоб захищати їх – і не дати їм померти".

Валерія мініатюрна і усміхнена. Поверх медичного спецодягу вона одягає флісову кофту з капюшоном із леопардовим принтом. Її спальний мішок лежить у кутку кімнати. Біля її спального місця на голій дерев'яній підлозі – килимок із мультяшною пандою та лялька малюка Йоди. Разом із нею спить кошеня Марися.

ЦЯ СТАТТЯ МІСТИТЬ ІНФОРМАЦІЮ, ЩО МОЖЕ ЗАСМУТИТИ

Хоча кожен день непередбачуваний, кожен ранок має дещо спільне. О 09:00 по радіо вшановують пам'ять загиблих і звучить гімн України. Команда припиняє роботу і хвилиною мовчання віддає данину загиблим у цій війні.

Валерія з командою приступають до роботи, коли у відділення невідкладної допомоги доставляють важко пораненого бійця. Він стогне від болю і кричить: "Моя рука, моя рука". Але його травми набагато серйозніші. Він напівпритомний, у критичному стані.

Він має сиву бороду і виглядає старшим за 50. Його обличчя вкрите осколками, праве око відсутнє. На його правій руці відсутній принаймні один палець, а з потилиці тече кров. Коли медики починають зрізати його форму, оголюється мармурово-біла шкіра.

Його звуть Саша, і я спостерігаю з порога, як з ним розмовляють медики, можливо, пояснюючи його травми. Він кричить, коли знаходять і лікують ще одну рану. Починається робота над зшиванням обличчя. Один із хірургів, 39-річний Діма, закриває закривавлену очну ямку, його пальці проникають глибоко в череп чоловіка. Солдату дали заспокійливе, але навіть при цьому лівою рукою він хапає і перераховує чотири пальці, що залишилися на правій руці.

Медична бригада зняла з нього одяг і одягла йому на ноги зелені вовняні шкарпетки, щоб зігріти його; вони отримують їх ящиками від українських цивільних.

Збоку, у бронежилеті й замазаний багнюкою з окопів, стоїть кремезний чоловік, який знайшов його. Він каже, що солдат міг потрапити під обстріл касетними бомбами чи мінометний вогонь, але він не впевнений.

Головний медик – 39-річний Руслан, високий, лисий з густою рудою бородою. Ми вперше зустрілися влітку, коли я був тут востаннє. Його команда розуміє один одного лише з пів погляду. Їхня безпосередня робота полягає в тому, щоб стабілізувати пораненого та доставити його до лікарні, де йому можуть зробити операцію.

Поруч Оля, фармацевтка, яка пішла в армію, коли почалася війна, переглядає одяг чоловіка та збирає його особисті речі.

Для Руслана, кадрового солдата, ця війна почалася в 2014 році, коли росія вторглася та незаконно анексувала Крим. Але він каже, що українська армія добре використала цей час, її бойові дії значно покращилися і тепер відповідають західним стандартам.

Але їм не вистачає того, що західні військові вважають необхідним – гелікоптерів медичної допомоги. Натомість цього чоловіка поклали в стару британську машину швидкої допомоги, яку підрозділ придбав за 7500 доларів. Вони встановили новий двигун і почали використовувати її для транспортування пацієнтів до найближчої лікарні за 25 км. Вчасно доставити поранених – найважча частина роботи, каже Руслан.

Вони з Олею супроводжують пораненого бійця в машині швидкої допомоги, Оля тримає його голову, коли машина їде неосвітленими вибоїстими сільськими дорогами, а вдалині падають артилерійські снаряди. Руслан тримає чоловіка за руку й спостерігає за його життєвими показниками.

За кермом сидить Роман. Перед цією поїздкою водій швидкої полював на фазанів для обіду – кількість птахів збільшилася в рази після того, як люди втекли з цього району.

Він каже, що вже втратив рахунок, скільки разів він їздив до головної лікарні. "Кожна поїздка небезпечна, – пояснює він. – Ми не знаємо, куди будуть стріляти російські окупанти. Наша робота така, що її потрібно виконувати. Неважливо, стріляють чи ні".

На темній дорозі попереду видно, як горить будівля – спалахи помаранчевого полум'я є єдиним джерелом світла на кілометри.

Їдемо повільно, але з наближенням до міста дороги покращуються. Роман прискорюється, сині вогні швидкої мчать через контрольно-пропускні пункти. Трохи більше ніж через годину після того, як пораненого бійця привезли до польової клініки, його доставляють в головну лікарню. Він виживе. ОР Коли медики повертаються на базу, то мають невелику паузу. Руслан курить, а Валерія змиває кров з рук і усамітнюється в свій куток дивитися мультфільми на ноутбуці. Роман чистить свою машину швидкої допомоги.

Команда часто називає себе машиною, ланками ланцюга, або, як каже Руслан, "механізмом, що обертається". Але їхня робота не здається суто механічною – у лікуванні пацієнтів також є співчуття та ніжність.

На цю ж лінію фронту, але з іншого боку, прибули тисячі російських строковиків. Майже без підготовки їх кидають на українські позиції, й вони зазнають великих втрат. Є інформація, що росіянам бракує навіть елементарного, наприклад джгутів, для лікування поранених солдатів.

Ні Москва, ні Київ не оприлюднили повних даних про втрати, але американські військові, використовуючи супутникові знімки та інші джерела, оцінюють, що обидві сторони мають понад 100 000 убитими або пораненими від початку російського вторгнення.

Війна – це не лише броня та артилерія, це також підтримка морального духу та мотивація солдатів. У цьому Україна бачить свою перевагу.

Прибуття російських новобранців також принесло зміни – тепер лікарі та медсестри кажуть, що лікують більше кульових поранень, які є результатом ближнього бою. Протягом п'яти днів, які я провів у команді, я частіше чую стрілянину, ніж раніше під час свого перебування на фронті в Україні.

Оля, колишня цивільна аптекарка, найтихіша в групі. Ця самодостатня струнка жінка зазвичай носить пухову куртку, шапку і великі окуляри.

Я запитую, що вона відчуває до чоловіка, життя якого їй допомогли врятувати.

"Я ставлюся до кожного пацієнта з теплотою, і хочу передати йому хоч маленьку її частинку, – відповідає вона. – Трохи мого тепла, моєї душі, щоб він не так хвилювався. Щоб хоч трохи полегшити його стан".

Більшість ранків вона бігає брудними дорогами, а повз неї коли проїжджають танки та бронетехніка на шляху до лінії фронту. Для неї пробіжки – це втеча, каже вона.

"Я завжди думаю про мирні часи. Я знаю, що ця війна скоро закінчиться, і ми всі повернемося до свого життя, до своїх сімей, до своїх робочих місць. Я не хочу зосереджуватися на війні", – каже Оля.

Усю війну команда була разом. Вони сидять за столом наче сім'я, але ніхто з них не знав один одного до початку війни.

Вони бачили багато жорстокості – в Бучі, Ірпені, Бахмуті й тепер тут. Оля та Валерія пригадують, як у перші хаотичні дні війни несли лісами та полями вбитих або поранених бійців на лікування чи поховання.

"Звикнути, мабуть, неможливо, – каже Оля. – Дуже важко бачити поранених бійців, важко поранених, їх було дуже багато в Бучі, Ірпені – зруйновані міста, зруйновані містечка. Це неможливо описати словами".

Команда збирається на вечерю, щоб відзначити повернення з відпустки Юрія, іншого хірурга відділення. Навколо столу й на ньому майже немає місця. Їдять фазана, приготованого на вершковому маслі з лимоном, печінку на грилі та картопляне пюре. На десерт – гарбузовий пиріг.

Я познайомився з 42-річним Юрієм улітку. Тоді він носив лише сірі камуфляжні шорти й "полював за скарбами" з металошукачем – у його добутку були кілька старих монет і срібний перстень.

Одним із визначальних аспектів цієї війни була готовність України воювати. Юрій, на відміну від Руслана, не кадровий військовий. Це його перша війна, але він, як і багато інших, кого я зустрічав, вважає цілком природним, що він покинув цивільне життя, щоб воювати за свою країну – і захищати свою сім'ю.

"Хтось має воювати, а хтось має жити, – каже він мені. – Тому що, якщо все стане тотальною війною, ми станемо заціпенілими, зачерствілими, позбавленими емоцій".

Він описує, як повертався додому, щоб відвідати своїх хлопчиків 12 і 14 років. "Ті дні були такими короткими", – зітхає він.

Війна, каже він – відповідальність його покоління, щоб його діти жили в мирі.

"Я задоволений тим, що моя дружина та діти не відчувають усіх емоційних потрясінь, які ми відчуваємо тут. Ми як прокладка, яка блокує тягар, який приносить війна", – каже він.

Іншого дня до польового госпіталю прийшов задиханий солдат. Він тримає два пальці – я подумав, що вони поранені. Але ні, йому потрібні два мішки для трупів. Один для тіла, яке лежить поруч із пораненим чоловіком у темно-зеленому армійському фургоні, а інший, я припускаю, для іншого пораненого.

Руслан та інші допомагають акуратно зняти ноші з тілом. Було затишшя в обстрілах, і було чути пташиний спів – дні там були холодні, але той день був майже весняним.

Я стою осторонь і спостерігаю. Половини тіла загиблого бійця немає, його груди та живіт у місиві крові та кісток. Його машина потрапила під прямий вогонь російського танка. Медики без слів обережно поміщають його останки в товстий чорний поліетиленовий мішок. Міцна блискавка закривається, і фургон їде до моргу в тилу передової. У руці одного з солдатів, що поїхали, ще чотири акуратно складені мішки для трупів.

Поранення, які лікує команда, жахливі – вони показують мені фото на своїх телефонах: чоловіки з відірваними кінцівками, смужки плоті, що звисають з голих кісток, ще один із касетним боєприпасом у животі. На відео в одного постраждалого видаляють ногу і кладуть у чорний мішок разом із штанами та черевиком.

Для Валерії найстрашніше в роботі, коли приходить "конструктор" – частини тіла солдатів, які потрібно скласти разом для поховання.

"Коли приносять частини людини, я відчуваю величезний жаль, – каже вона. – Тому що коли ти намагався врятувати когось і не вийшло, це одне, а коли ти нічого не можеш зробити – відчуваєш власне безсилля. Я вважаю, що це найгірше, і не тільки для мене".

Але ніколи вона не забуде про наймолодші жертви. "Коли стоїть 2003 рік народження, ти розумієш, що цій людині 18 років. Ця людина дуже мало бачила в житті, може, ніколи не цілувалась і вже бачить смерть, переносить такі важкі випробування. Найбільше мені шкода молодь. Я добре пам'ятаю обличчя, травми".

"Я пам'ятаю цих хлопців, які не втрачають бойового духу, лежать перед тобою без ноги і без руки. Жартують з тобою. Цією силою не можна не захоплюватися. Без зброї в руках – таку потужну зброю вони мають у своєму серці", – каже Валерія.

На війні мужність стає буденністю. Руслан каже, що вагався лише тоді, коли їхав від своїх двох маленьких доньок.

"Я намагався швидко вийти з дому, тому що чим довше я затримуватимусь, тим більше вони будуть хвилюватися, – каже він мені. – Тому я завжди кажу: "Слухайтеся мами, допомагайте їй", і просто йду, тікаю".

Одного вечора наприкінці довгого дня Руслан рубає дрова та розпалює вогнище. Решта його команди на зміні або пішли відпочивати. Руслан часто засинає останнім. Його дружина, також лікарка, надсилає йому фотографії двоярусних ліжок, які вони обирають для дочок.

Перш ніж піти, я запитую його, про що він думає.

"Тут думаєш лише про одне, – каже він. – Мир. Завжди потрібен мир. Цивілізоване суспільство... і це відбувається? Ну, значить, воно недостатньо цивілізоване. Я б хотів, щоб ми навчилися цьому швидше. Всі ми".

Фото Даррена Конвея

ОГО
Свідоцтво про реєстрацію КВ №6558 від 26.09.2002р.
Передплатний індекс — 30565/91713.
Засновник, видавець - ТОВ "Видавничий дім "ОГО".
Редакція
Адреса: 33028, м.Рівне. вул. Шкільна, 2, info@ogo.ua
Шеф-редактор – Віктор Данилов
Прийом оголошень: Світлана Степанюк, work@ogo.ua, (066) 265-62-35
Інформаційно-рекламний тижневик "ОГО" ®, №31 (1868) 5 жовтня 2022 року. Газета виходить у четвер. Наклад згідно замовлення. При використанні публікацій посилання на тижневик "ОГО" обов'язкове. Відповідальність за зміст реклами та оголошень несуть рекламодавці та подавачі оголошень. Відповідальність за достовірність усіх матеріалів, розміщених у газеті, крім матеріалів, які містять посилання на інші інформаційні агентства або інтернет-видання, несе інформаційне агентство "Рівнеінформ" (Свідоцтво РВ №758/311-ПР від 06.08.2021р. МЮ).
Друк: ТзОВ "Буковинський видавничий дім"
м. Чернівці, вул. Василя Лесина, 31
тел. 54-45-45